

PARTNERSKAPSMODELL I INNLANDET FYLKE - HØRING

Vedlegg:

Høringsnotat

Utkast til partnerskapsavtale - Saksfremstilling til arbeidsutvalget 7. mars 2019

Vedtak i arbeidsutvalget

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Sammendrag:

I saken oppsummeres de viktigste momentene i oversendte høringsdokumenter for partnerskapsamarbeidet i nye Innlandet fylke. Videre foreslås det at formannskapet avgir en høringsuttalelse med sentrale innspill til dokumentene.

Saksutredning:

Bakgrunn:

Fylkestingene i Hedmark og Oppland og Fellesnemda for Innlandet fylkeskommune er opptatt av å videreføre og videreutvikle det gode samarbeidet med kommunene og regionrådene når de to fylkene slås sammen fra 2020. Innlandet fylkeskommune har derfor initiert et arbeid for å etablere en ny samarbeidsavtale- og modell mellom den enkelte kommune og Innlandet fylkeskommune.

Fylkeskommunene er opptatt av å synliggjøre at kommunene er de viktigste samarbeidspartnere. Dette var bakgrunnen for at fellesnemnda i juni 2018 vedtok å opprette en egen referansegruppe i arbeidet med å videreutvikle et partnerskap med kommunene. Gruppen består av regionrådslederne og representanter for fellesnemda. Referansegruppen har hatt fire møter i perioden august 2018 til februar 2019. Det legges opp til at referansegruppen opprettholdes fram til 2020.

Proessen har gått over relativt lang tid og har involvert regionrådene og kommunene ved flere anledninger. I tillegg til referansegruppas arbeid er det gjennomført to store samlinger med kommunene (22. mars 2018 og 8. februar 2019), og det er holdt egne fagsamlinger med regionrådenes administrative ledere.

Høringsnotat og utkast til partnerskapsavtale, er sendt på høring til kommunene og regionrådene i Hedmark og Oppland. Saksframlegg og vedtak i arbeidsutvalget er lagt ved høringsdokumentene. Høringsfristen er satt til 30. juni 2019. Det legges opp til behandling i fellesnemndas møte 19. september 2019, og sluttbehandling i nytt fylkesting den 11.-12. desember 2019.

Fakta:

Det er i dag tilsammen ti regionråd i Hedmark og Oppland. Det er blant annet ulik finansieringsmodell og organisering av arbeidsgiveransvaret for de administrativt ansatte i de to fylkene. Siden 2003 (og deltakelsen i det nasjonale forsøksprosjektet «Fritt Fram») har Oppland fylkeskommune hatt en partnerskapsavtale med kommunene/regionrådene i fylket. Også Hedmarksregionene har signalisert ønske om at den nye modellen for Innlandet bør bygges på partnerskapsprinsippene.

Økonomi I høringsdokumentene legges det til grunn en videreføring av samlet øremerket bevilgningsnivå til regionrådene. Dette utgjør om lag 23,7 mill. kr, herunder 17,7 mill. kr som pr. i dag fordeles i Oppland (utviklingsmidler og tilskudd til administrasjon) og 6 mill. kr som benyttes til lønn/adm. i Hedmark. I avtaleutkastet legges det videre opp til en flat fordeling av ressursene og en videreføring av dagens antall regionråd i Innlandet, samt at det etableres en finansieringsløsning for Hadelandsregionen hvor en deler kostnaden 50/50 med Viken. Dette gir en ramme på 2,5 mill. kr til hvert regionråd. I tillegg forutsettes det at kommunene i det enkelte regionråd minimum bevilger til sammen 1 mill. kr til regionrådets arbeid.

I Hedmark er de administrative stillingene ved regionkontorene i dag formelt og økonomisk knyttet til sentraladministrasjonen i Hedmark fylkeskommune. I Oppland er de faste administrative stillingene formelt og økonomisk knyttet enten til administrasjonen i en vertskommune eller til et eget utviklingsselskap. Det er variasjoner i antall ansatte i de enkelte regionråd.

I høringsdokumentet legges det til grunn at det enkelte regionråd kan dekke inntil 50 pst. av kostnaden til daglig leder for det enkelte regionråd innen rammen på 2,5 mill. Restbeløpet stilles til disposisjon som utviklingsmidler. Høringsdokumentet åpner for at ansettelsesforholdet til de administrativt ansatte i Hedmark kan videreføres i Innlandet fylkeskommune og at dekning av lønnskostnader skjer ved avkorting av den frie rammen som fordeles til regionrådet.

Organisering og arbeidsform. I høringsdokumentene understrekes det at regionrådsarenaen gjennom partnerskapsavtalen skal fremstå som en politisk og strategisk samarbeidsarena for felles, målrettet arbeid og koordinering av innsats på tvers av kommunegrensene og mellom de to forvaltningsnivåene. Det skal legges til rette for at overordnede temaer som er viktige for samfunnsutviklingen tas opp.

Innlandet fylkeskommune forplikter seg til å bruke regionrådene bl.a. til tidlig drøfting og forankring av faglige og politiske prosesser med kommunene. Typisk vil dette gjelde planprosesser, høringer og fortløpende dialog med kommunene.

I forslag til avtale heter det at «De deltakende kommuner og fylkeskommunen skal være representert politisk i regionrådet. Det skal sikres god rolleavklaring og likeverdighet mellom partene. Det gis åpning for at det regionalt kan inviteres andre aktører inn i partnerskapet, dersom partene er omforent om dette.» I høringsnotatet presiseres det at fylkeskommunen

vil møte med fylkespolitikere i regionrådsmøtene. I tillegg vil det utpekes en administrativ kontaktperson i fylkeskommunen for hvert regionråd. Administrasjonen vil ha møterett.

Det legges til grunn at regionrådene skal utarbeide 4-årige strategiske planer som skal ligge til grunn for partnerskapet. Strategien skal basere seg på regionens definerte fortrinn og muligheter. De økonomiske ressursene skal underbygge de valgte strategier og handlingsplaner. Det skal søkes balanse mellom avtalepartenes ønsker, forventninger og behov.

Konsensusprinsippet har vært et førende prinsipp for partnerskapet i Oppland. Dette foreslås videreført i Innlandet, men i høringsnotatet åpnes det for at «Enkeltkommuner kan stå utenfor tiltak eller satsinger, der dette er naturlig og har tilslutning fra de øvrige deltakerne».

Det legges til grunn fire til seks møter pr. år i det enkelte regionråd hvor Innlandet fylkeskommune er representert politisk og administrativt.

Partnerskapet skal evaluere seg selv årlig. Partnerskapsavtalen gjelder for fire år og følger valgperioden. Det vil bli en evaluering med mulighet for justering av avtalen innen utgangen av 2021.

Regioninndeling. I saksframstillingen til arbeidsutvalget reises spørsmålet om Innlandet har en hensiktsmessig geografisk inndeling av dagens regionstruktur. I den sammenheng påpekes viktigheten av at eventuelle strukturendringer har en god forankring i kommunene, at det pr. i dag ikke synes som tida er moden for å endre regioninndelingen. Videre heter det at i den grad det blir aktuelt med sammenslåing av regionråd bør det vurderes ordninger som ikke oppleves som for ugunstige, eksempelvis ved å sikre at det sammenslåtte regionrådet i en periode beholder de opprinnelige tilskuddene. I behandlingen av saka den 07.03.19 vedtok imidlertid følgende tilleggspunkt: «Arbeidsutvalget legger i hovedsak dagens regioninndeling til grunn, men oppfordrer den enkelte kommune til å ta en diskusjon om hvilket regionråd det er naturlig å delta i. Arbeidsutvalget signaliserer at det er grunnlag for maksimalt to regionråd i Gudbrandsdalen.»

Vurdering:

Rådmannen foreslår at formannskapet avgir følgende høringsuttalelse til oversendte dokumenter om framtidig partnerskapsamarbeid i Innlandet:

Høringsuttalelse vedr. framtidig partnerskapsamarbeid i Innlandet

1.

Øyer kommunestyre mener det er positivt at arbeidsutvalget foreslår å videreføre et forpliktende partnerskapsamarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen, og støtter at dette bør bygge på erfaringene fra partnerskapsordningen, slik denne er utviklet i Oppland.

2.

Øyer kommunestyre stiller spørsmål ved beregningsgrunnlaget for og de strategiske betraktningene bak det økonomiske nivået man har lagt til grunn for det videre partnerskapsamarbeidet. Det fremstår som urimelig at man ikke har inkludert utviklingsmidler fra Hedmark i beregningsgrunnlaget, kun midler til lønn og administrasjon. Spesielt vises det til at de to fylkeskommunene har ulik praksis for støtte til kunnskapsparkene, der Hedmark tildeler betydelige utviklingsmidler til «Klosser», samt at Hedmark også har en ordning som åpner for at regionene kan søke fylkeskommunen om støtte til spesifikke satsinger. Øyer kommunestyre er derfor kritisk til at den økonomiske rammen reduseres med ca. kr 500 000 sammenlignet med det regionene i Oppland disponerer pr. i dag, en ramme som over tid allerede er betydelig redusert som følge av manglende prisjustering. Øyer kommunestyre mener at den økonomiske rammen som avsettes til regionene minimum må opprettholdes på dagens Opplandsnivå, men dersom en vil synliggjøre ambisjoner om å få til mer regional utvikling bør rammene økes med kr. 1 mill. pr region.

3.

Øyer kommunestyre deler ønsket om å styrke koordinering og samarbeid, både politisk og faglig, på tvers av kommunegrenser og mellom forvaltningsnivåer og anerkjenner fylkeskommunens behov for tidlig drøfting og forankring av faglige og politiske prosesser, eksempelvis planprosesser og høringer. Kommunestyret understreker imidlertid at kommunene er den formelle høringspart for Innlandet fylkeskommune, men at disse kan velge å samordne sin kontakt med fylkeskommunen gjennom regionrådene der dette ansees som hensiktsmessig. Kommunestyret er videre opptatt av at det målsettingen med det regionale utviklingssamarbeidet knyttet til regionenes fortrinn og muligheter må bli mer ambisiøst og bør tydeliggjøres slik at partnerskapet framstår som mer enn en møtearena hvor man drøfter høringsuttalelser og planprosesser.

4.

Øyer kommunestyre vurderer det som uheldig at det åpnes for å videreføre ulike ansettelsesforhold for de ansatte ved regionkontorene i Hedmark og Oppland. Lillehammerregionen har gode erfaringer med dagens ordning med ansettelse på kommunenivå der det operative utviklingsarbeidet som regionrådene skal underbygge faktisk skjer.

Øyer kommunestyre viser til at følgende modeller kan være aktuelle:

Alt. 1. Sekretariatets ansatte tilsettes av det enkelte Interkommunale Politiske råd, kontorsted hvem som utøver personalansvaret mv. blir en del av avtalegrunnlaget mellom partene.

Alt. 2. Sekretariatets ansatte tilsettes av Fylkeskommunen. Tjenestested/kontorplassering er naturlig blir lagt til den region som skal betjenes.

Alt. 3. Når partnerskapsavtalen inngås – lokaliseres sekretariatet for det Interkommunale Politiske Rådet i en vertskommune i hver region. Avtalen skal og regulere hvor mange ansatte som skal jobbe i sekretariatet.

Ved å videreføre ansettelsesforholdet til de ansatte ved regionkontorene i Hedmark inn i den nye Innlandet fylkeskommune, vil det kunne oppstå uønskede diskusjoner om habilitet og forfordeling av ressurser.

5.

Øyer kommunestyre støtter at konsensusprinsippet skal legges til grunn i oppfølging av partnerskapsavtalen. Det stilles imidlertid spørsmål ved hvordan formuleringen om at «enkeltkommuner kan stå utenfor tiltak, eller satsinger, der dette er naturlig og har tilslutning fra øvrige deltakere» skal tolkes. Det er derfor ønskelig med en presisering av hva som legges i dette.

6.

Øyer kommunestyre er enig i at det er viktig med politisk og administrativ representasjon fra Innlandet fylkeskommune i de nye regionrådene. Det understrekes at representasjonen må bestå av sentrale politikere og administrativt ansatte. Det understrekes at beslutningsmyndigheten er tillagt de politiske representantene, mens administrativ representasjon vil ha møte- og talerett.

7.

Øyer kommunestyre støtter at det er hensiktsmessig å videreføre dagens regioninndeling inn i Innlandet fylket, gitt det korte tidsperspektivet fram mot sammenslåingen. Kommunestyret mener imidlertid at høringsdokumentene burde synliggjort en større grad av nytenking og visjoner for framtidig regioninndeling og regionsamarbeid i det nye fylket. Kommunestyret er av den oppfatning at framtidens regioninndeling må basere seg på en helhetlig vurdering av intern samhandling, felles muligheter og utfordringer, og løsrive seg fra dagens region- og fylkesgrenser. Øyer kommunestyre finner det derfor underlig og uhensiktsmessig at arbeidsutvalget tar utgangspunkt i gamle region- og fylkesgrenser og velger å uttale seg om regioninndelingen i ett enkelt område i det nye fylket.

Konklusjon:

Ovenstående forslag til høringsuttalelse vedr. framtidig partnerskapsamarbeid i Innlandet, anbefales oversendt arbeidsutvalget for Innlandet fylkeskommune
Saken er behandlet i regionrådet for Lillehammerregionen 10. mai. Likelydende saksframlegg og forslag til høringsuttalelse legges også fram for politisk behandling i Gausdal og Øyer.

Rådmannens forslag til innstilling:

Øyer Kommunestyre oversender «Høringsuttalelse vedr. framtidig partnerskapsamarbeid til Innlandet» til arbeidsutvalget for Innlandet fylkeskommune.

Ådne Bakke
Rådmann